

יוסי רוזנפלד הכיר את המבריחים של מטולה - ועל כך שילם בחייו

מטולה: מרכז הפשע

גבול. טרקטורים של אורחי מטולה שימשו ככיסוי לבלשים שהציפו את המושבה. מדי פעם בסעם היו תפיסות של מבריחים קטן גים, נושאי טרנזיסטורים או סיגריות, אך לא אלה לא עניינו את תורג'מן. הוא רצה את הלווייתנים הגדולים.

נראה כי ההודמנות נפלה לידיה, כאשר ערבי תושב לבנון התלונן במישטרה מטור לה על שמבריחים רימו אותו. הערבי סיפר כי היה מעורב בעסקי הברחות מלבן נון לישראל, וכי שני מבריחים שילמו לו 30 אלף דולר דמי-סחורות בדולרים מזוייפים. הערבי אף הציג בפני השוטרים את הדולרים, שהבנק בבירות סירב ל-קבלם.

אז גם נודע למישטרה כי שני חיפאים, אחד מהם בעל עבר פלילי עשיר והשני מוכר אף הוא למישטרה, התיישבו במטור לה ועושים משם את עסקיהם. אלה היו דויד רואמי, המכונה ה"סווינגה", ואפרים רן המכונה "לווייתן". הבלשים ריכוזו את חקירותיהם סביב שני אלה, ובמהרה התגלו כמה עובדות מפתיעות.

מתברר כי לסווינגה וללווייתן היו קשרים הדוקים עם אחד מפרנסי מטולה, מהמכוני בדים שבהם, ביאליק בלסקי. אפשר היה לראות את השניים מסתודדים עם בלסקי במשך שעות ארוכות, כשהם מתנהגים עימו כחברים משכבר הימים. בלסקי, מי שהיה שנים רבות גיזבר המועצה המקומית ואחר כך סגן ראש-המועצה, היה לאמיתו של דבר האיש החזק של מטולה. מי שהיה ראש המועצה, אסף פרנקל, אדם חולה, אהב את הטיפה המרה ופעמים רבות לא יכול היה לתפקד. בלסקי שלט לא רק במועצה אלא אף במלון שלו, חקון ארוזים, הנחשב למלון הגדול ביותר במטולה.

כדי שהשניים יוכלו להצדיק את שהותם הרבה במטולה, נתן להם בלסקי כיסוי. מול המלון שלו מצוי מיגרש שבבעלותו. בלסקי נתן לשניים להקים במקום צריף ולפתוח סטייקיה.

בלסקי, שלו יש כמה תחנות-דלק ברחבי הארץ, הקים תחנות-דלק בדרך לגבול ונתן אותה, כימעט ללא תשלום, לסווינגה ולי-

לורק אותם מעבר לגדר, במקום מוסכם ובזמן מוסכם. התקופה הקשה של מבריחי מטולה ארכה כמה שנים, עד שהגיע עידן הגדרה-טובה. הגבול שוב הפך שקט, השכר גים ידידותיים, וההברחות פרחו. בארץ כולה נפוצו שמועות על האפשרות לקנות באצבע הגליל מקלטי טלוויזיה צב-עוניים בפחות מחצי המחיר המקובל בשוק. מערכות סטריאו, וסיגריות מלבונו מתור צרת לבנון במחיר של 10 לירות.

עיסקות מיליונים

בכל לילה

א ר רק תושבי מטולה היו מבריחים. לאמיתו של דבר הפכו בשנים האחרונות תושבי מטולה לחלק זעיר בקהל המבריחים. להם היה די, הסיכונים החלו להיות גדולים מדי. כימעט שאין מישפחה במטולה, מהמישפחות הוותיקות, שאין לה וילה, שלא היתה מביישת את סביון או צהלה, ושאלן לבעל הווילה מכונית. המטור לאים הם עם יחידים במינו. אין הם אוהבים לשתף את חבריהם ואפילו את שכניהם במה שקורה בביתם. המישפחות המטור לאיות סגורות ביותר, לא כן הגורמים האחרים, שהפכו להיות מבריחים בשנים האחרונות.

אנשי האו"ם עושים דרכם מלבנון ליש-ראל כאשר מכוניותיהם מלאות בכלי-טוב. השילטונות אינם אוהבים לעצור את אנשי האו"ם. כל מעצר מחייב סיבוך דיפלומטי וגיירת רבה. ההוראות לכוחות הביטחון: לעצור אנשי או"ם רק אם מתגלים אצלם סמים קשים או במיקרים שבהם יש חשד לעבירה ביטחונית, כהברחת חומרי-נפץ. אנשי האו"ם מודעים למדיניות הזו של צה"ל ומכוניותיהם הלבנות מובילות מקי לטי טלוויזיה צבעונית, מאות ואלפי קופי-סות סיגריות אמריקאיות ומשקאות.

גורם נוסף העוסק בהברחות הוא חיילי צה"ל, בעיקר אנשי המילואים, הבאים לשמירה בקו, או חיילי השרותים המוצבים במטולה ובסביבותיה. החיילים למדו במהירות את רזי ההברחות, קשרו קשרים מתאימים עם ערבים מעבר לגבול והחלו להרוויח סכומי כסף העולים עשרות מונים על משכורתם הצבאית. שילטונות צה"ל מתייחסים בחומרה רבה להברחות לובשי-המדים ומענישים במלוא חומרי הדין את אלה שנתפסים. אך הנתפסים הם חלק קטן מהעוסקים בהברחות.

אולם הגורם השלישי הוא המסוכן ביותר: תר: אלה הם מבריחים מיקצועיים. עברי יינים מכל רחבי הארץ, ובעיקר מחיפה, שהשתלטו ממש על מטולה. הם הביאו עימם סכומי כסף גיכרים, כדי לממן את ההברחות, התחילו לעבוד "על גדול".

המבריחים שבאו מחוץ למטולה לא הסי-תפקו במכשירים החשמליים ובסיגריות. הם פנו לרווחה גדול יותר, לסמים: החשיש וההרואין. עיסקות במיליוני לירות נעשו מדי לילה משני עברי הגבול.

תושבי מטולה החלו להיבהל. הסביר השבוע אחד מהם, בעל מלון במושבה הקטנה: "זה נכון שאנחנו מבריחים. אנחנו הורינו והוריהורינו. אבל עד עכ-שיו זה לא היה עניין פלילי ומסוכן. היינו מבריחים שטויות. היו תופסים או-תנו — היינו משלמים את המכס ואת הקנס. זה לא נקרא פשע. אבל כאשר מתחילים להבריח סמים, זה כבר סיפור אחר".

שליחים ממטולה הלכו אל מפקד מרחב חיפה של המישטרה, ניצב אברהם תור-ג'מן, הם העלו בפניו את כל הידוע להם על ההברחות הגדולות, בעיקר של סמים, והבטיחו לעזור למישטרה, אם זו תחלץ לבער את נגע המבריחים הזרים.

הדולרים

המזוייפים

תורג'מן נכנס לפעולה במלוא המרץ. שוטרים לבושי אורחית שכבו במשך לילות שלמים במטעי מטולה, על קו הי-

הרחוב המרכזי של המושבה. לכל היה ברור, שאלה באו למטרה אחת בלבד: להבריח. לכל היה ברור עוד דבר, שאותם מבריחים לא היו יכולים לפעול במושבה ללא עזרה פעילה של כמה מהתושבים. יוסי רוזנפלד לא אהב את נהגי המכוניות האמריקאיות הגדולות והם לא אהפו אותו. הוא היה עוצר אותם כמה פעמים ביום, נותן להם להבין מה דעתו עליהם, ומייעץ להם, "להסתלק ממטולה!".

למטולה יש עבר עשיר בהברחות. אי-אפשר למצוא כימעט אף מישפחה מהוותיקות, שהנגע לא פשה בה במשך השנים. עשרות בשנים היו בני מטולה בקשרים טובים עם לבנונים שמעבר לי-גבול. הגבול כלל לא היה קיים, ועד היום

מטולה הפכה לעיר רדופת-פחדים. החל מהיום החמישי בשבוע שעבר, כל מכונית בלתי-מוכרת, בעיקר אם זו מכונית מסוג אסקורט, בצבע לבן, המגיעה למושבה הצפונית, גורמת לכך שהתריסים יוגפו והדלתות תנעלנה. תושבי מטולה חוששים מהמישטרה, החוקרת עתה בפר-שת הרצח של יוסף ("יוסי") רוזנפלד, איש-הביטחון של המושבה.

מטולה כבר ידעה פחדים מסוג זה. לפני כשנה וחצי, כאשר נעצר אחד מראשי המושבה, ביאליק בלסקי, היתה העיר כמר-קחה. לא רק בלסקי נעצר אז. עוד רבים נעצרו לחקירה על-ידי בלשי איזור חיפה והצפון, ושחררו. מי לאחר כמה שעות, מי לאחר כמה ימים. יש רבים במטולה

האיש שברח

ביאליק בלסקי, אחד מאבות המושבה, מי שהיה סגן ראש מועצת מטולה, מובל למעצר בחשד של הברחות. עדותו של בלסקי עזרה להרשיע שני אנשי עולס-תחתון חיפאיים, שהיו שותפים בהברחות. בלסקי יצא זכאי. התביעה ויתרה על חלק מן ההאשמות נגדו. בסמיכות תאריכים לשיח-ורו של אחד העבריינים מבית-הסוהר, עזבו בלסקי ואשתו את הארץ, לטיול ארוך.

קיימות אדמות של מטולאים במה שנקרא "מעבר לגבול", המעובדות על-ידי ערבים והנמצאות בשטח לבנון, וזאת למרות ש-יהודים ממטולה מחזיקים בקנשואן. כלי-טוב היה זורם מעבר לגבול לישראל, בעזרתם האדיבה של מבריחי מטולה. בי-משך שנים רבות היה באופנה להבריח מלבנון לישראל כמויות אדירות של זהב, שהיה זול במדינה השכנה ויקר יותר בישראל. בתקופות שבהן היה האורז בארץ יקר, היו בני מטולה מבריחים טונות של אורז, בשקים, מעבר לגבול. בדים, חולצות, משקאות חריפים וסיגריות אמריקאיות היו עניין של יום ביומו.

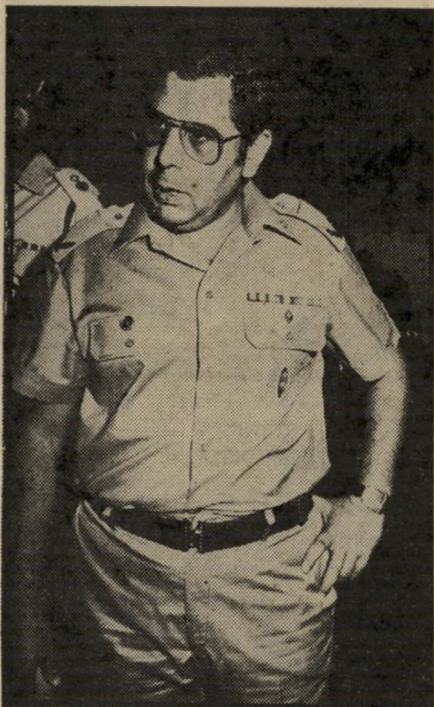
בסוף שנת 1969 ובתחילת 1970 הסתיים עידן ג'יהעון של מבריחי מטולה, שנמשך מאז קום המדינה. ספטמבר-החור הביא ללבנון את אירגוני הפידאיון. הגבול עם לבנון התחמם, וכאשר הצבא סוגר על הגבול, קשה להבריח.

ההברחות לא פסקו לגמרי. היקפן קטן יותר, והוא כלל בעיקר מוצרים אשר קל

הקושרים את האווירה של אז, לאחר חשיי-פת רשת ההברחות הגדולה, לאווירה של היום. לאחר הרצח של רוזנפלד, יש הסבורים כי הקשר ישיר, יש הטוענים לקשר עקיף. אולם במטולה כבר ברור מה ש-עדיין לא ברור אפילו למישטרה, שהקימה צוות-חקירה מיוחד: יוסי רוזנפלד נפל קורבן לייצר ההברחות בצפון הארץ.

את יוסי רוזנפלד לא אהבו במושבה. הוא היה קשה מדי ונוקשה מדי לתושביה בעלי האופייה-מיוחד-במינו של מטולה. לא קיוו לו אויבים, אך גם לא היו לו ידידים. סיפר ג'נו נחמיאס, בעל המינזון המקומי, ומי שהיה בעצמו שנים רבות איש-מיש-טרה. כאשר היה רוזנפלד רואה איש שאינו מוכר לו מסתובב במטולה, הוא היה נגיש אליו כשוטר ודורש ממנו להזדהות.

יותר מכל שנה רוזנפלד את המבריחים. בשנים האחרונות הפכו המכוניות האמרי-קאיות הגדולות, שבהם יושבים עבריינים מטורנים, בעלי חזות חשופים ושרשרות גדולות עם מגן-דיודי, לחלק מהנוף של

הדולרים

ניצב אברהם תור-ג'מן הציג אותם בטלוויזיה, כאשר נעצר בלסקי. הדולרים המזוייפים שימשו לתשלום ללבנונים תמורת סחורות מוברחות. הם נמצאו בכספת בביתו של בלסקי, אולם למרות זאת, החי-לישה המישטרה שלא להעלות נושא זה במישפט. בעיקבות המישפט עזבו את השרות המישטרי כמה שוטרים שעסקו בלכידת רשת המבריחים בצפון הארץ.